

24int00696

Jaarverslag archiefzorg en informatiebeheer Borne

2023

Gemeente **Borne**

Inhoudsopgave

Inhoud

Inleiding	3
1. Lokale regelingen, samenwerkingsverbanden	4
Invulling Strategisch Informatieoverleg (SIO)	4
Uitoefening archieftoezicht samenwerkingsverbanden	4
Formalisering archiefbeheer Omgevingsdienst Twente (ODT)	4
Aanpassing mandaatregeling archiefzorg	4
Archiefverordening Besluit informatiebeheer	4
2. Middelen en mensen	4
3. Archiefruimten, applicaties, archiefbewaar-plaats en e-depot	5
Gebruik document management systeem (DMS) MyCorsa NxT	5
Ontwikkeling beleid Microsoft 365*	5
Corsa naar de Cloud	5
Beheer archiefbewaarplaats gemeentehuis, Rheineplein 1	5
Realisatie nieuwe archiefbewaarplaats, Huis van Borne	6
Implementatie e-depot	6
4. Interne kwaliteitszorg en toezicht	7
Scholing en Leerkring	7
Verticaal toezicht, interne rapportage	7
5. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden	8
Digitale duurzaamheid	8
Materiële verzorging analoog archief	8
6. Vervanging, conversie/migratie, selectie, vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden	8
Archivering e-mail	8
Selectie en vernietiging archiefbescheiden	9
Handboek Vervanging	9
7. Overbrenging van archiefbescheiden	9
Inventarisatie en overbrenging archief	9
Achterstanden	9
Verwerving particuliere archieven	9
8. Terbeschikkingstelling van overgebrachte archiefbescheiden	10
Online beschikbaarstelling bouwvergunningen	10
Digitalisering bevolkingsarchief	11
Archieven.nl en beeldbank	11
Onteigening joodse eigendommen	11

Conclusies.....	11
-----------------	----

Inleiding

Voor u ligt het *Jaarverslag archiefzorg en -beheer gemeente Borne 2023*. Dit verslag is opgesteld ter uitvoering van de *Archiefverordening gemeente Borne 2013*. Die verordening schrijft voor dat burgemeester en wethouders jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uitbrengen over de stand van zaken m.b.t. het informatie- en archiefbeheer van de gemeente Borne. Na vaststelling door het college van B en W wordt dit verslag ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad en toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

De rapportage vloeit tevens voort uit de Wet revitalisering generiek toezicht, die in 2012 in werking trad. Daardoor wijzigde het interbestuurlijk toezicht (IBT) op de uitvoering door gemeenten van onder meer de Archiefwet 1995¹. Het sturende toezicht vooraf werd daarbij vervangen door een meer terughoudend toezicht achteraf. Sindsdien legt het college van B en W in de eerste plaats horizontale verantwoording af aan de gemeenteraad. De provincie gebruikt dezelfde informatie voor de uitoefening van het verticale interbestuurlijk toezicht achteraf². Het IBT-oordeel over 2023 betreffende het informatie- en archiefbeheer in Borne was de kleur groen. Dat betekent dat de zorg voor, en de huidige staat van het informatie- en archiefbeheer op orde zijn.

Voor deze verantwoording archiefzorg en -beheer zijn de nieuwste KPI's (Kritische Prestatie Indicatoren) van april 2020 gehanteerd³. Daarbij is de indeling van het verslag op basis van de acht thema's van de KPI's.

Bijlage 1 bevat de *Roadmap informatie- en archiefbeheer Gemeente Borne 2024-2027*, een nieuw instrument om op een planmatige manier de zorg voor het archief up to date te houden en verbeterpunten/ontwikkelingen in het vakgebied vast te leggen. Dit plan bevat 23 concrete verbeter-/actiepunten t.a.v. informatie- en archiefbeheer in de brede zin van het woord. Er staan verbeteracties in voor het fysieke en het digitale archief. Voorbeelden van verbeteracties zijn het (afronden van de) inventarisatie van papieren archieven, waaronder de archiefblokken 1960-2000, 1920-1960 en het bedrijfsarchief van Spanjaard, tot aan de realisering van, of aansluiting bij een e-depot.

¹ Voor meer informatie over deze wijziging van het IBT, zie het *Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht; Nieuwe schoenen* van het Interprovinciaal Overleg op https://www.provincialearchiefsinspecties.nl/assets/Downloads/aanvullend_beleidskaderarchieftoezicht_vastgesteld_IPObestuur_2.pdf

² Voor meer informatie over het IBT bij gemeenten in Overijssel, inclusief databank met kaart met alle I <https://www.overijssel.nl/bestuur/kwaliteit-openbaar-bestuur/interbestuurlijk-toezicht-per-gemeente/>

³ Opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG); voor meer informatie, zie de Hand <https://vng.nl/publicaties/horizontale-verantwoording-archiefwet-1995-via-kritische-prestatie-indicatoren-kpis>

1. Lokale regelingen, samenwerkingsverbanden

Invulling Strategisch Informatieoverleg (SIO)

Het cluster Informatiebeheer heeft een verankerde positie in de organisatie. Het is structureel betrokken bij gezamenlijke strategische besluitvorming en beleidsontwikkeling op relevante aspecten die raken aan de integrale informatiehuishouding. Daarbij is er structureel overleg tussen betrokken partijen op het gebied van de informatiehuishouding.

Het formeel instellen van een SIO (Strategisch Informatieoverleg) is in principe nuttig, maar in zekere zin gebeurt dit in Borne al via structureel overleg en korte lijnen met informatiespecialisten en het cluster I&A. Het instellen van een SIO moet echter nog geformaliseerd worden.

Uitoefening archieftoezicht samenwerkingsverbanden

Het voortgangsgesprek over het archiefbeheer bij de gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo wordt jaarlijks ingepland.

Formalisering archiefbeheer Omgevingsdienst Twente (ODT)

De ODT (waarin de gemeente Borne participeert) heeft een concept mandaatregeling opgesteld teneinde de taken conform de Archiefwet door de ODT te laten uitvoeren. Werkafspraken en dergelijke komen in andere documenten, zoals een aangepaste dienstverleningsovereenkomst. Dit kan officieel vorm krijgen zodra de ODT het archiefbeheer in de praktijk adequaat heeft opgezet.

Aanpassing mandaatregeling archiefzorg

Het *Algemeen mandaatbesluit gemeente Borne 2021 (2e herziening)* werd op 19 april 2022 vastgesteld. Op het gebied van archiefzorg wijzigde er niets.

Archiefverordening Besluit informatiebeheer

De actualisatie van de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer zal vorm krijgen na het invoeren van de op komst zijnde nieuwe Archiefwet, die naar verwachting in 2025 van kracht wordt.

2. Middelen en mensen

Het cluster Informatiebeheer is voorzien van voldoende personele bezetting en financiële middelen om haar taken te kunnen uitvoeren. Met ingang van 2023 is binnen de gemeentebegroting, in het kader van de implementatie Woo, 1 extra fte beschikbaar gesteld (kwaliteitsmedewerker informatiebeheer). Middels detachering is het gelukt om met ingang van het tweede kwartaal hier invulling aan te geven. Die extra inzet heeft o.a. geleid tot een substantiële verbetering van de dossiervorming, correctheid en compleetheid van doorlopen zaken.

De kwaliteit van het (geschoolde) personeel is adequaat en er is financiële ruimte om zich voordoende problemen, tekortkomingen en/of nieuwe ontwikkelingen aangaande informatie- en archiefbeheer aan of op te pakken. Deze gezonde toestand weerspiegelt zich in een goed functionerend informatie- en archiefbeheer bij de gemeente Borne.

3. Archiefruimten, applicaties, archiefbewaarplaats en e-depot

Gebruik document management systeem (DMS) MyCorsa NxT

In MyCorsa NxT vond naast de reguliere verwerkingen wederom een forse doorontwikkeling plaats ten aanzien van het beschikbaar stellen van digitale werkprocessen. Er werden circa 25 nieuwe werkprocessen geïmplementeerd, waaronder:

- grafuitgifte of asbus plaatsvergunning, grafrecht overschrijving en verlenging, opgraven, herbegraven en grafruimenvergunning
- vestigen recht van opstal en erfpacht,
- beheer onroerende zaken,
- DPIA-assessment

Van enkele soorten van de genoemde reguliere verwerkingen vindt u ter beeldvorming de aantallen in onderstaande tabel.

soort verwerking	Aantallen 2023	Aantallen 2022	Toe-/afname
geregistreerde ingekomen stukken	12.308	9.533	+ 29 %
geregistreerde uitgaande stukken	12.141	12.877	- 5 %
geregistreerde interne stukken	5.929	5.458	+ 9 %
gestarte cases (zaakdossiers)	6.135	5.957	+ 3 %
gestarte bestuurlijke cases (collegevoorstellen met bijbehoren)	597	485	+ 23 %
digitale dossiers (niet casegericht)	3.512	1.006	+ 249 %

Ontwikkeling beleid Microsoft 365*

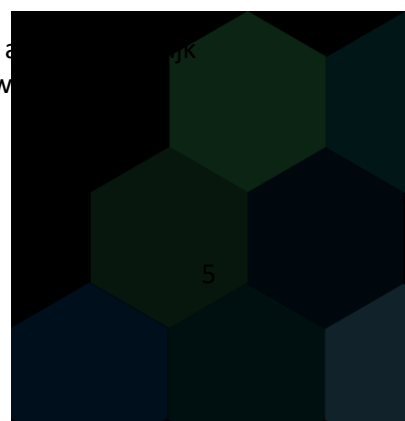
De archiefinspecteur heeft aangegeven dat de gemeente beleid moet ontwikkelen ten aanzien van nog niet aan MyCorsa NxT gekoppelde functies binnen Microsoft 365. Het cluster Informatiebeheer wacht nog op de implementatie van Microsoft SharePoint. De verwachting is dat dit in de loop van 2024, met externe expertise, wordt geïmplementeerd. De invoering is gekoppeld aan de verdere ontwikkeling van het hybride werken-concept, gericht op de verhuizing naar het nieuwe Huis van Borne (medio 2025). Op dat moment zal het in samenwerking met anderen richtlijnen opstellen en de toepassing ervan monitoren.

Corsa naar de Cloud

In de laatste maand van het jaar is het project opgestart betreffende de implementatie van Corsa Cloud. Het digitaal archief van de gemeente Borne over de periode 2012 tot heden wordt gemigreerd naar de cloud-omgeving van de leverancier. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2024 zal zijn afgerond. Doel is een meer stabiele werkomgeving doordat het niet meer draait op de verouderde on-premise servers van de gemeente. De beveiliging wordt verbeterd van zowel de toegang tot de gegevens als de inhoud ervan. Hiermee is de gemeente klaar voor de toekomst, omdat updates voortaan automatisch worden uitgerold.

Beheer archiefbewaarplaats gemeentehuis, Rheineplein 1

De archiefbewaarplaats voldoet qua ruimte en wat betreft klimaatomstandigheden aan de voorschriften. Naar verwachting is het depot nog tot medio 2025 in gebruik, waarna de verhuizing zal volgen naar het Huis van Borne.

Realisatie nieuwe archiefbewaarplaats, Huis van Borne

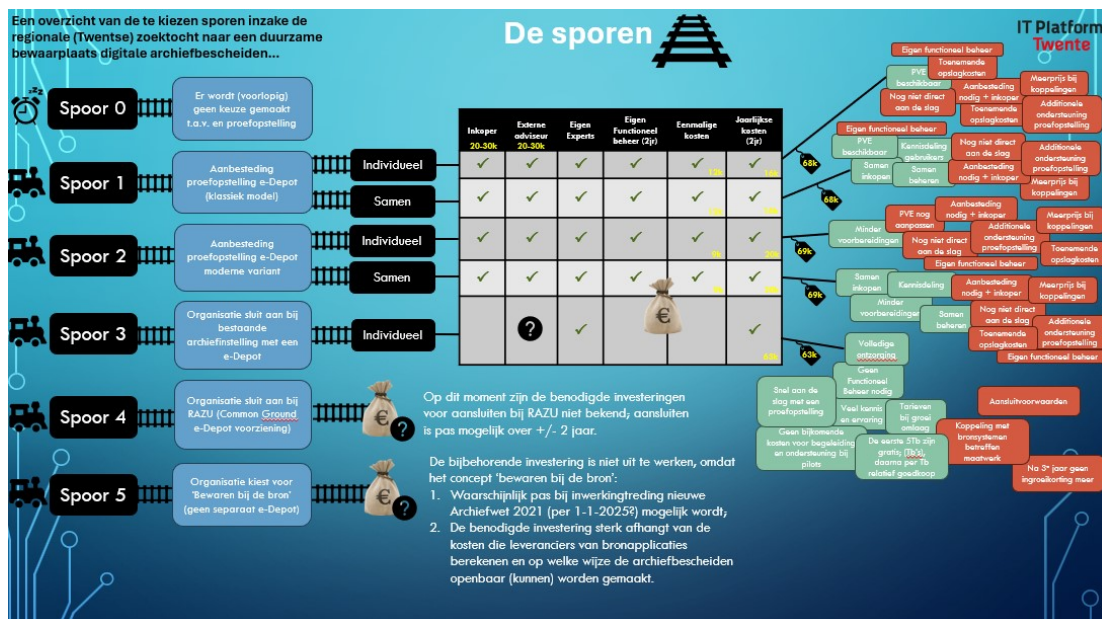
Naar verwachting verhuist de gemeente d.m.v. nieuwbouw medio 2025 naar het verbouwde en uitgebreide Kulturhus. Het zogenoemde Huis van Borne wordt dan het nieuwe gemeentehuis van Borne. In de kelder van het bestaande Kulturhus is het depot voor het archief gepland. Dit depot moet aan wet- en regelgeving voldoen, waar al voor de aanbestedingsfase in de bouwplannen rekening mee is gehouden. Er is ook nauw contact met de provinciaal archiefinspecteur aangaande de bouw van de nieuwe archiefbewaarplaats.

Het toekomstig 'Huis van Borne'

Implementatie e-depot

De gemeente Borne neemt deel in het IT Platform Twente waarin voor de Twentse gemeenten door het Expertteam Duurzame Toegankelijkheid onderzocht wordt op welke manier een toekomstig e-depot kan worden gerealiseerd. Ook de gemeente Borne behoeft in de toekomst een e-depot waarin haar te bewaren digitale archieven (alle gemeentelijke archieven zijn tegenwoordig digitaal) duurzaam kunnen worden bewaard en beheerd. Er is in 2023 in dit kader een businesscase opgesteld, waarin een aantal opties wordt voorgesteld. De gemeente Borne gaat zich in 2024 beraden op de eventuele toepassing/keuze binnen de businesscase.

Opties voor realisatie of aansluiting bij een e-depotvoorziening

4. Interne kwaliteitszorg en toezicht

Uitvoering kwaliteitshandboek informatie- en archiefbeheer

Het cluster Informatiebeheer werkt conform het Kwaliteitshandboek informatie- en archiefbeheer van de gemeente Borne. Het streven is de bereikte kwaliteit vasthouden en waar nodig verbeteren. Het team signaleert daarbij waar verbetering, actie, correctie e.d. nodig is. In dat kader is er structureel kwaliteitsoverleg m.b.t. diverse casussen inzake het zaakstelsel.

Daarnaast is er een wekelijks Inloopspreekuur Informatiebeheer. Op de vrijdagochtend kan iedere collega daar fysiek of digitaal via Teams terecht met vragen. Ook zijn er regelmatig workshops informatiebeheer voor groepjes (nieuwe) medewerkers. In combinatie met de betrokkenheid bij aanschaf en inrichting van applicaties, voert het cluster vanaf het begin de regie op haar deel van informatiebeheer bij de gemeente Borne.

Scholing en Leerkring

Bij de gemeente Borne is een archivaris in dienst, in het bezit van diploma Archivistiek B. Voor wat betreft archivering in het zaakstelsel (het dynamisch archief) zijn de medewerkers specialistisch geschoold.

Recent is een Leerkring Twentse archivarissen opgericht, waaraan ook Borne deelneemt. Hier wordt de archivaris van de toekomst opgeleid. In deze opleiding is aandacht voor zowel fysieke archivering (het klassieke inventariseren van analoge archieven) alsook moderne, digitale archivering, met alles wat daarbij komt kijken. In de nieuwe, op handen zijnde, Archiefwet is het aanstellen van een archivaris een verplichting. Daarop anticipeert de Leerkring Twentse Archivarissen.

Verticaal toezicht, interne rapportage

De provinciaal archiefinspecteur inspecteert in de regel eens per twee jaar het archief van de gemeente Borne. Daarnaast stelt de gemeente Borne jaarlijks een verslag op, inclusief een KPI-rapport, als instrument ten behoeve van toezicht door de provincie, maar ook ten behoeve van interne rapportage.

5. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden

Digitale duurzaamheid

Om te zorgen dat de huidige gevormde archiefbestanden van de gemeente Borne digitaal duurzaam worden bewaard en beheerd, is de ontwikkeling van een e-depot in de toekomst noodzakelijk. Zie hiervoor de laatste paragraaf van punt 3.

Materiële verzorging analoog archief

Bij het inventariseren van analoog archief (o.a. het archiefdeel 1961-2000) wordt gebruik gemaakt van zuurvrije omslagen en (Amsterdamse) dozen. Deze zijn geschikt voor duurzame bewaring. Het is de bedoeling dat het gehele blijvend te bewaren fysieke archief van de gemeente Borne op den duur in de juiste zuurvrije materialen wordt bewaard.

6. Vervanging, conversie/migratie, selectie, vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden

Archivering e-mail

De Gemeente Borne heeft zich aangesloten bij de *Selectielijst e-mailbewaring gemeentelijke en intergemeentelijke organen 2024*. Vanaf 1 januari 2024 worden e-mailberichten in mailboxen automatisch volgens de sleutelfunctie-methodiek (capstone-methodiek) bewaard. Daarbij wordt e-mail van functionarissen in sleutelfuncties/topfuncties van de gemeente Borne permanent bewaard. E-mail van overige medewerkers wordt na afloop van de vastgestelde bewaartermijn

Selectie en vernietiging archiefbescheiden

De archivaris verzorgde in samenwerking met de applicatiebeheerder Corsa de vernietiging van alle daarvoor in aanmerking komende te vernietigen (digitale) archiefbescheiden. Daarnaast zijn er fysieke archiefonderdelen vernietigd die daar voor in aanmerking kwamen.

Handboek Vervanging

Het Handboek Vervanging van analoge archiefbescheiden (substitutie) dient op termijn geactualiseerd te worden.

7. Overbrenging van archiefbescheiden

Inventarisatie en overbrenging archief

In 2022 is begonnen met het inventariseren van het archief van het gemeentebestuur van 1961-2000 (toegang 003). Naar verwachting vindt de afronding daarvan plaats in 2024. De inventaris komt dan in zijn geheel beschikbaar op Archieven.nl.

Daarna staan het archief van het gemeentebestuur 1920-1960 (toegang 002), hetgeen deels al is geïntroduceerd en in goede materiële staat is gebracht, op de planning en het voor Borne belangrijke bedrijfsarchief van de voormalige textielonderneming Spanjaard.

Achterstanden

Er is een hersteloperatie uit te voeren m.b.t. de archivering van omgevingsvergunningen over de periode vanaf 2010. De digitale zaakdossiers zijn incompleet en dat moet hersteld worden. Een omvangrijke klus die uitbesteed gaat (moet) worden.

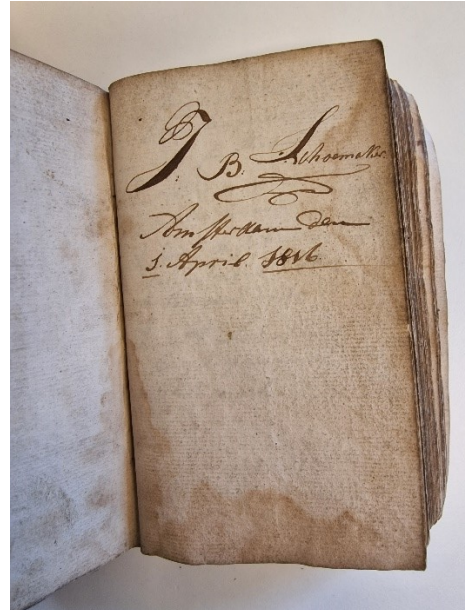
Verwerving particuliere archieven

De gemeente verwierf d.m.v. schenking een opmerkelijk archiefstuk: het *receptenboek van de legendarische Bornse dorpsdokter Schoemaker (1799-1879)* uit het begin van de negentiende eeuw. Het erfgoedstuk werd door nazaten van de dokter aangeboden aan de burgemeester van Borne.

Daarnaast werd het archief van de *Stichting tot onderhoud der Joodse begraafplaats gemeente Borne* in langdurige bruikleen gegeven aan de gemeente Borne.

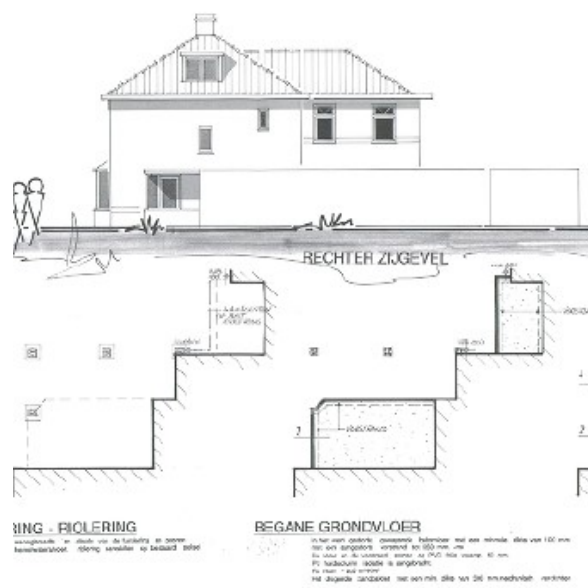
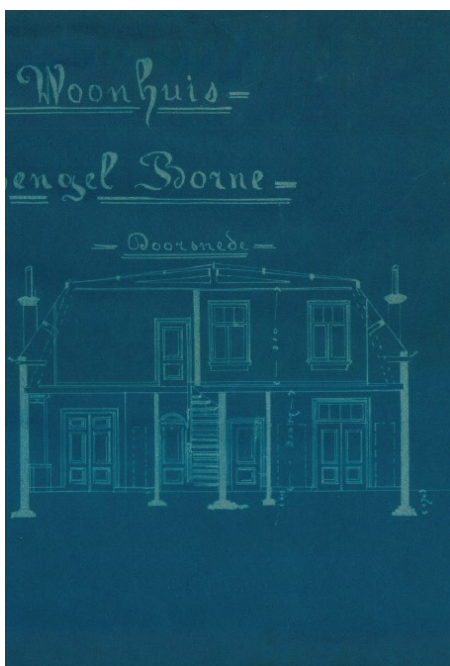
Burgemeester Pierik neemt het receptenboekje van dr. Schoemaker in ontvangst.'

8. Terbeschikkingstelling van overgebrachte archiefbescheiden

Online beschikbaarstelling bouwvergunningen

De series bouwvergunningen van 1905 tot en met 2010 zijn gedigitaliseerd en online beschikbaar gesteld op Archiven.nl. De vergunningen van 1905 tot 1950 zijn direct te bekijken en/of te downloaden. De vergunningen van 1950 tot en met 2010 kunnen worden aangevraagd via Archiven.nl en worden geautomatiseerd per e-mail toegezonden. Informatie betreffende verleende vergunningen van na 2010 worden op verzoek handmatig toegezonden.

Digitalisering bevolkingsarchief

Eind 2022 startte een omvangrijk en belangrijk project voor het Bornse gemeentearchief: de digitalisering van bevolkingsregisters van 1830 tot en met 1994. Scans van de bevolkings- en militieregisters van 1830-1920 (die openbaar zijn) komen online op Archieven.nl, zodra ze van metadata zijn voorzien. Scans van de niet-openbare gezins-, persoons- en woningkaarten zijn te zijner tijd in een afgeschermd online omgeving alleen door het cluster Burgerzaken te raadplegen. Het indexeren van de bevolkingsregisters gebeurt middels een samenwerkingsproject tussen de gemeente Borne en de Heemkundevereniging Borne.

Met de digitalisering van de bevolkingsregisters gaat een langgekoesterde wens van het archief (en ook van Burgerzaken) in vervulling. De gemeente Borne voorziet hiermee in een door burgers zeer gewaardeerd onderdeel van digitale dienstverlening. Burgerzaken kan taken nu sneller uitvoeren.

Archieven.nl en beeldbank

Voor genoemde bevolkingsregisters zullen (net als de bouwvergunningen en archief-inventarissen van de gemeente Borne) via Archieven.nl voor eenieder waar dan ook, online toegankelijk zijn. Deze online terbeschikkingstelling van Bornse archieven wordt eventueel nog uitgebreid met de Beeldbank, die nu nog via MijnStadMijnDorp beschikbaar is voor publiek. Met overheveling van de beeldbank naar Archieven.nl kunnen archiefonderzoekers via één enkel platform informatie vanuit het Bornse archief verkrijgen.

Onteigening joodse eigendommen

Een aantal jaren geleden kwam bij de gemeente Borne vanuit het televisieprogramma Pointer in samenwerking met website Follow the Money een informatieverzoek binnen m.b.t. onteigeningen van joods onroerend goed tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dit verzoek kon door omstandigheden niet eerder worden opgepakt. Er wordt inmiddels onderzoek gedaan naar deze kwestie, waarna rapportage naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 zal volgen.

Conclusies

2023 was een dynamisch jaar voor Team-Dienstverlening, cluster Informatiebeheer. Er vonden personele wisselingen plaats, er werden analoge archieven geïnventariseerd en het zaakstelsel MyCorsa Nxt volop doorontwikkeld. Er werden grootschalige projecten opgestart, zoals de digitalisering van het bevolkingsarchief. De samenwerking met de Heemkundevereniging en museum het Bussemakerhuis werd geïntensiveerd en de ontwikkelingen rondom het e-depot kregen steeds meer vorm. Daarnaast moest de reguliere dienstverlening, het dagelijkse, structurele werk, uiteraard gewoon doorgang vinden, en dat gebeurde ook.

Eindconclusie kan dan ook niet anders zijn dan dat de archiefzorg en het -beheer in Borne van uitstekende en adequate kwaliteit is. Een conclusie die door de provinciale archiefinspectie wordt onderschreven. Het is zaak om dit niveau te handhaven en waar nodig verbeteringen aan te brengen.